

Prima instanță,
Judecătoria Ciocana mun. Chișinău
Judecător: I. Dutca
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău:
Judecători: D. Manole, Șt. Nița, A. Bostan

dosarul nr. 2r-536/16

DECIZIE

08 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
Judecători,

Valeriu Doagă,
Sveatoslav Moldovan și Iuliana Oprea

Examinînd recursul declarat de către Racu Rodion,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Racu Diana
împotriva lui Racu Rodion cu privire la partajarea bunului imobil, proprietate comună
în devălmășie,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2016, prin care nu s-a
respins cererea de scutire de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a
acordat termen pînă la 26 aprilie 2016 pentru achitarea taxei,

c o n s t a t ă:

La data de 16 decembrie 2014, Racu Diana a înaintat în Judecătoria Ciocana
mun. Chișinău o cerere de chemare în judecată către Racu Rodion prin care a solicitat
instanței: partajarea bunului imobil, proprietate comună în devălmășie - apartamentul
nr. 113, amplasat în mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 13/1, nr. cadastral
0100312.097.01.113, cu determinarea a câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte după părțile litigante,
dispunerea partajării proprietății comune pe cote-părți prin încetarea dreptului de
proprietate pe cote-părți fie prin transmiterea întregului bun unuia dintre coproprietari
în schimbul unei sulte, fie prin vânzarea bunului imobil la licitație cu distribuirea
prețului coproprietarilor proporțional cotelor-părți deținute.

Ulterior, reclamanta a depus o cerere de concretizare a pretențiilor prin care a
solicitat instanței: partajarea bunului imobil, proprietate comună în devălmășie -
apartamentul nr. 113, amplasat în mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 13/1, nr.
cadastral 0100312.097.01.113, cu determinarea după Racu Diana a $\frac{2}{3}$ cote-părți din
apartament iar după Racu Rodion $\frac{1}{3}$ cotă- parte, dispunerea partajării proprietății
comune pe cote-părți prin încetarea dreptului de proprietate pe cote-părți prin vânzarea

bunului imobil la licitație cu distribuirea prețului coproprietarilor proporțional cotelor-părți deținute.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 08 iulie 2015, a fost admisă acțiunea înaintată de Diana Racu, și s-au determinat cotele-părți asupra bunului imobil, situat pe adresa mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrân 13/1, ap. 113, mun. Chișinău, nr. cadastral 0100312.097.01.113, după cum urmează: după Racu Diana - $\frac{1}{2}$ cotă-parte și după Racu Rodion - $\frac{1}{2}$ cotă-parte; s-a dispus încetarea coproprietății comune pe cote-părți asupra bunului imobil, situat pe adresa mun. Chișinău, 13/1, ap. 113, prin vânzarea apartamentului nr. 113, amplasat în mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrân 13/1, nr. cadastral 0100312.097.01.113, la licitație, cu distribuirea prețului corespunzător coproprietarilor apartamentului Racu Diana și Racu Rodion, conform cotelor deținute; s-a încasat de la Racu Rodion în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 6818,55 lei.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la data de 04 august 2015, Racu Rodion a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 08 iulie 2015, și au solicitat instanței de apel admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de Racu Diana să fie respinsă.

Concomitent cu înaintarea cererii de apel, Racu Rodion a înaintat o cerere prin care a solicitat scutire de la plata taxei de stat, invocând starea financiară precară, lipsa de venituri cât și faptul că, apelantul are la întreținere un copil minor.

În motivarea acțiunii apelantului/recurent a specificat că, salariul său de bază constituie suma de 6300 lei, și are la întreținere inclusiv și mama care este invalidă de gradul 3, și astfel, în opinia apelantului, starea financiară face imposibilă achitarea taxei de stat în mărime de 5113,87 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2016, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de apel depusă de către Rodion Racu cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Racu Rodion și s-a explicat acestuia despre necesitatea achitării taxei de stat în mărime de 4113 lei până la 26 aprilie 2016. Concomitent s-a explicat că în cazul în care nu v-a înlătura neajunsurile în termenul stabilit cererea de apel nu v-a fi considerată ca fiind depusă și va fi restituită.

Invocând ilegalitatea încheierii instanței de apel din 12 aprilie 2016, Racu Rodion la 26 aprilie 2016, a depus cerere de recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel și scutirea parțială de la plata taxei de stat.

În susținerea recursului recurenta a invocat ilegalitatea încheierii contestate, deoarece circumstanțele importante pentru admiterea cererii de scutire de la plata taxei de stat nu au fost elucidate pe deplin, menționând că salariu de bază este în mărime de

6300 lei, are la întreținere fiica minoră și mama care este în vârstă de 65 de ani și este invalidă de gradul III.

Totodată recurentul a indicat că instanța de apel nu a apreciat just și real situația dificilă în care se află, eronat a apreciat probele depuse și neîntemeiat a considerat că nu a prezentat probe ce ar demonstra în mod cert situația materială grea a acestuia.

Inițial depunerii cererii de recurs împotriva încheierii din 12 aprilie 2016, la 25 aprilie 2016, Racu Rodion a depus o cerere prin care a anexat dovada achitării taxei de stat în mărimea stabilită de instanța de apel în sumă de 4113 lei.

Conform prevederilor art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din actele pricinii se constată cu certitudine că, copia încheierii recurate din 12 aprilie 2015 a fost contestată cu recurs de către Racu Rodion la 26 aprilie 2016. Astfel, prin prisma art. 425 C.P.C., completul Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată recursul depus în termen.

La data de 17 mai 2016, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a expediat în adresa Dianei Racu copia cererii de recurs depuse de către Racu Rodion cu comunicarea concomitentă a acestora despre necesitatea depunerii referinței.

Pînă la data examinării cererii de recurs depuse de către Racu Rodion, intimat Racu Diana nu a depus referința în vederea expunerii opiniei vis-à-vis de argumentele înaintate în cererea de recurs.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2016, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum rezultă din materialele cauzei, s-a stabilit cu certitudine că invocînd ilegalitatea hotărîrii Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 08 iulie 2015, Racu Rodion a contestat-o cu recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărîrii instanței de fond și emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii înaintate.

Concomitent apelantu/recurent a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2016, s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Racu Rodion și s-a stabilit acestuia termen pentru achitarea taxei de stat în mărime de 4113 lei pînă la data de 26 aprilie 2016.

Ulterior prin cererea anexată la materialele cauzei, înregistrată la 25 aprilie 2016, apelantul/recurent a anexat bonul de plată al taxei de stat în mărime de 4113 lei.

Iar la 26 aprilie 2016, Racu Rodion a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 12 aprilie 2016 cu privire la respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu recurs și admiterea cererii de scutire de la plata taxei de stat în mărime de 4113 lei.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a examinat pricina cu respectarea normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 85 alin.(4) Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Articolul 4 alin.(1) Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă că instanța de judecată poate să scutească persoana fizică de plata taxei de stat în dependență de situația ei materială, în cererea de scutire urmând a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative.

Prin urmare, în cererea de scutire de la plata taxei de stat persoana fizică urmează a expune circumstanțele care justifică solicitarea și să anexeze actele ce confirmă imposibilitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Completul colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recurentul Racu Rodion prin anexarea bonului ce confirmă achitarea taxei de stat în mărime de 4113 lei la data de 25 aprilie 2016, s-a conformat cerințelor înaintate de către instanța de apel și a înlăturat neajunsurile indicate în termenul stabilit de către ultima.

Astfel, instanța de recurs reține că odată cu anexarea de către recurent a bonului de plată a taxei de stat, decade necesitatea completului judiciar de a se mai expune asupra

temeiniciei sau netemeiniciei recursului depus ulterior achitării taxei de stat asupra încheierii din 12 aprilie 2016, or, simpla achitare de către recurent a taxei de stat în mărime a stabilită de către instanța de apel în termenul stabilit, denotă faptul că recurentul nu a fost în imposibilitate de a achita taxa de stat, fapt ce la caz nu pot fi susținute argumentele înaintate asupra temeiniciei cererii de scutire contestate cu recurs.

Or, într-o altă ordine de idei Completul colegiului, civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că Racu Rodion a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, însă nu a prezentat probe pertinente și admisibile care ar confirma imposibilitatea achitării taxei de stat, existența sau inexistența mijloacelor financiare și/sau alte înscrisuri care ar permite evaluarea în ansamblu a stării sale financiare, or simpla anexare a înscrisurilor ce motivează în opinia recurrentului situația materială precară, nu demonstrează cu certitudine necesitatea scutirii de la plata taxei de stat, mai mult ca atât că aceasta a fost achitată pînă la depunerea cererii de recurs, iar acest fapt vine în contradicție directă cu cele invocate în susținerea cererii.

Simpla invocare a situației materiale precare fără a fi probată nu constituie temei de scutire de la plata taxei de stat. Or, în conformitate cu art. 118 alin. (1) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Potrivit practicii Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Clinov contra Moldovei, Tudor-Comerț contra Moldovei, Teltronic-CATV contra Poloniei) Curtea a statuat că dreptul la tribunal este pus grav în discuție dacă taxa de stat este fixată într-un quantum excesiv și persoana este lipsită de resurse financiare. În consecință, Curtea Europeană a arătat că în toate cazurile, instanța de judecată trebuie să examineze posibilitatea reducerii quantumului acestei sau scutirea creditorului care invocă situația grea financiară.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa că soluția adoptată de instanța de apel cu privire la scutirea parțială a apelantei/recurente de la plata taxei de stat nu aduce atingere liberului acces la justiție al acestora, or practica constantă a CtEDO afirmă faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (cauza Golder v. the United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975,), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (Ashingdane vs United Kingdom 28 mai 1985).

Totodată, limitările invocate sunt compatibile cu art. 6 parag. 1 CEDO, decât dacă urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între — mijloacele folosite și scopul urmărit (cauza *Bellet vs France* §-31, *Garcia Manibardo vs Spain* §-44).

Mai mult, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că participantul unui litigiu civil este ținut să dea dovadă de un comportament diligent în chestiunile legate de plata taxei de stat (speța *Piętka c. Poloniei*, hotărârea din 16 octombrie 2012, definitivă din 16 ianuarie 2013).

Pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție consfințit de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în cadrul soluționării cererilor privind acordarea facilităților la plata taxei de stat instanțele judecătorești urmează să examineze cu minuțiozitate fiecare caz concret pentru a nu admite îngrădirea dreptului persoanei la „un tribunal”, conducându-se la soluționarea acestor cereri de norme de drept național și de prevederile Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel a aplicat corect normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către *Racu Rodion* ca neîntemeiat și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către *Racu Rodion*.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău 12 aprilie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către *Racu Diana* împotriva lui *Racu Rodion* cu privire la partajarea bunului imobil, proprietate comună în devălmășie.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Valeriu Doagă

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea